

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра соціальної роботи, педагогіки і логопедії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Котляр Ю.В.

« 2 » 09 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ОСІБ ІЗ ООП ТА ЇХ РОДИН В
УМОВАХ ІРЦ, ЗДО, ЗЗСО З ІНКЛЮЗИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Розробник

Берегова М.І.

Завідувач кафедри розробника

Савінова Н.В.

Гарант освітньої програми

Савінова Н.В.

В.о. директора ННМІ

Кузнецова О.А.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2024 рік

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Психолого-педагогічне консультування осіб із ООП та їх родин в умовах ІРЦ, ЗДО, ЗЗСО з інклюзивною формою навчання	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	016 Спеціальна освіта	
Спеціалізація (якщо є)	016.01 Логопедія	
Освітня програма	Логопедія та психокорекційний супровід осіб з особливими освітніми потребами	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Цикл професійної підготовки	
Курс навчання	V	
Навчальний рік	2024-2025	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	2	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин	
Структура курсу: лекції семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	18 год. лекцій 36 год. семінарські заняття 66 год. сам.роботи	4 год. лекцій 10 год. семінарські заняття 106 год. сам.роботи
	% аудиторного навантаження	
	45 %	
Мова викладання	українська	
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

Розділ 2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів уявлень про організаційні, психологічні та методичні засади консультування дітей з ООП та їх родин.

Завдання (навчальні цілі) дисципліни - сформувати практичні уміння та навички з проведення комплексної підтримки дітей дошкільного та шкільного віку з ООП та здійснювати їх психолого-педагогічний супровід в умовах ЗДО; ознайомитися із нормативними та теоретичними засадами супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі; вивчити організаційні засади утворення та функціонування інклюзивно-ресурсних центрів; оволодіння знаннями і уміннями проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей шкільного віку; оволодіння вміння з надання корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП в умовах інклюзії.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс органічно пов'язаний з іншими спеціалізованими курсами, серед яких «Індивідуалізація та диференціація в організації логопедичної та психокорекційної допомоги дітям з ООП», «Диференціальна логодіагностика та диференційована логокорекція» тощо.

2.2. Очікувані результати навчання.

Вимоги до знань та вмінь студента у результаті вивчення дисципліни:

Студенти повинні знати:

- особливості психолого-педагогічного супроводу як цілісного інтегративного феномену;
- основні теоретичні підходи, на які спирається психолого-педагогічний супровід;
- розуміти феномен особистісного благополуччя та психологічні чинники, які є його основою;
- дві складові психолого-педагогічного супроводу як інтегративної технології;

Студенти зобов'язані вміти:

- моделювати психологічне явище, виокремлювати в ньому окремі складники; знання та розуміння існуючих натеper в психології наукових парадигм, пріоритету інтегративної парадигми як методологічного орієнтиру психолого-педагогічного супроводу;
- виділяти сильні сторони особистості, її внутрішні ресурси, які слугують джерелом позитивних особистісних перетворень під час здійснення психолого-педагогічного супроводу.

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на **формування компетентностей:**

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності, загальні для освітньо-професійної і освітньо-наукової програм

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної освіти та інклюзивного навчання.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики логопедичного впливу, технології корекційно-розвиткової роботи з особами з особливими освітніми потребами, мовленнєвими порушеннями.

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвиткову, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів та їх мовленнєвої діяльності.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, тяжкими порушеннями мовлення на засадах партнерства.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами, порушеннями мовленнєвої діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, в тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної освіти, інклюзивного навчання, логопедії.

СК-12. Здатність створювати й ефективно використовувати спеціальне освітнє середовище в освітній установі, закладі охорони здоров'я у відповідності з рекомендаціями інклюзивно-ресурсних центрів про створення спеціальних освітніх умов для осіб, які потребують психокорекційної та логопедичної допомоги; конструювати і реалізовувати індивідуальні освітні маршрути, маршрути мовленнєвого розвитку дитини з перших років життя згідно її потреб.

СК-13. Здатність до виконання освітніх і професійних обов'язків, у тому числі, з використанням дистанційних форм синхронного й асинхронного навчання в освітній, розвитковій, діагностичній, консультативній діяльності.

СК-15. Здатність взаємодіяти з усіма учасниками освітньо-корекційного процесу на засадах педагогічної деонтології, професійної етики, державних нормативно-правових норм.

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, тяжкими порушеннями мовлення, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної освіти та інклюзивного навчання на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної освіти, логопедичного супроводу та інклюзивного навчання, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та ймовірні наслідки рішень.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами, тяжкими порушеннями мовлення в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 16. Розробляти програми індивідуального розвитку, впроваджувати їх, оцінювати якість; уміти конструювати і реалізовувати індивідуально-диференційований освітній підхід до мовленнєвого розвитку дитини, адекватний потребам дитини зокрема раннього віку.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

3.1 Денна форма навчання

№	Теми	Лекції	Практичні (семін-кі)	Сам. робота
1.	Теоретичні аспекти психолого-педагогічного консультування дитини з ООП в умовах інклюзивного середовища	2	4	7

2.	Статус та принципи діяльності ІРЦ	2	4	7
3.	Концептуальна модель використання МКФ-ДП в професійній діяльності педагога.	2	4	7
4.	Вивчення та супровід осіб з ООП в інклюзивному освітньому середовищі	2	4	7
5.	Моделювання індивідуальної програми розвитку дитини з ООП	2	4	7
6.	Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними та психічними порушеннями у закладах освіти.	2	4	7
7.	Психолого-педагогічний супровід дітей з фізичними порушеннями у закладах освіти.	2	4	8
8.	Команда психолого-педагогічного супроводу дитини	2	4	8
9.	Особливості консультування батьків дітей з ООП	2	4	8
Всього за курсом 120 годин		18	36	66

Заочна форма навчання

№	Теми	Лекції	Практичні (семін-кі)	Сам. робота
10.	Теоретичні аспекти психолого-педагогічного консультування дитини з ООП в умовах інклюзивного середовища	2		12
11.	Статус та принципи діяльності ІРЦ		2	12
12.	Концептуальна модель використання МКФ-ДП в професійній діяльності педагога.		2	12
13.	Вивчення та супровід осіб з ООП в інклюзивному освітньому середовищі		2	12
14.	Моделювання індивідуальної програми розвитку дитини з ООП	2		12
15.	Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними та психічними порушеннями у закладах освіти.		2	12
16.	Психолого-педагогічний супровід дітей з фізичними порушеннями у закладах освіти.		2	12
17.	Команда психолого-педагогічного супроводу дитини			12
18.	Особливості консультування батьків дітей з ООП			10
Всього за курсом 120 годин		4	10	106

Розділ 4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

4.1.1. План лекцій для денної форми навчання

№ лекції / кількість годин	Тема лекції	Ключові питання, які розглядаються
Лекція 1 / 2 години	Теоретичні аспекти психолого-педагогічного консультування дитини з ООП в умовах	Психолого-педагогічний супровід як категорія наукового аналізу. Супровід як актуальна психолого-педагогічна проблема. Моделювання в психології. Розвиток та структура особистості в теоретичних моделях

	інклюзивного середовища	
Лекція 2 / 2 години	Статус та принципи діяльності ІРЦ	Система управління діяльністю ІРЦ. Завдання ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти в системі управління діяльністю ІРЦ. Порядок створення ІРЦ. Міжвідомча співпраця ІРЦ та ЗДО. Кадрове забезпечення, документація та оснащення кабінетів ІРЦ. Статус фахівців ІРЦ, їх посадові обов'язки. Етичні вимоги до педагогічних працівників ІРЦ. Документація ІРЦ. Оснащення кабінетів ІРЦ.
Лекція 3 / 2 години	Концептуальна модель використання МКФ-ДП професійній діяльності педагога. в	Застосування МКФ-ДП. Масштабування кваліфікаторів для структур організму (МКФ-ДП). Значення МКФ-ДП для укладання ІПР дитини з ООП.
Лекція 4 / 2 години	Вивчення та супровід осіб з ООП в інклюзивному освітньому середовищі	Організація проведення психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини педагогом. Надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг різним категоріям дітей з ООП. Укладання висновку психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з ООП. Оцінка ігрової діяльності, сенсорного, мовленнєвого та фізичного розвитку дитини.
Лекція 5/ 2 години	Моделювання індивідуальної програми розвитку дитини з ООП	Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР. Адаптація освітніх програм та організація розвиткового середовища. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР. Індивідуальна навчальна програма. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг.
Лекція 6 / 2 години	Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними та психічними порушеннями у закладах освіти.	Психолого-педагогічне вивчення відхилень в інтелектуальному розвитку дітей молодшого дошкільного віку. Вимоги до добору завдань методики. Інтерпретація особливостей виконання діагностичних завдань дітьми з різним станом інтелектуального розвитку та результатами порівняльного аналізу. Система комплексної корекційно-розвивальної допомоги дітям з особливими потребами в умовах інклюзії. Алгоритм супроводу навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому навчальному закладі
Лекція 7/ 2 години	Психолого-педагогічний супровід дітей з фізичними порушеннями у закладах освіти.	Особливості психологічного супроводу дітей з фізичними порушеннями. Основні напрямки сучасної корекційно-розвивальної роботи. Корекційні програми, які базуються на нейропсихологічному підході. Корекційні програми, орієнтовані на формування базових складових психічного розвитку (довільності психічної активності та просторових уявлень). Система розвивально-корекційної роботи, заснована на рівневому підході до афективної регуляції поведінки та свідомості.
Лекція 8/ 2 години	Команда психолого-	Склад команди супроводу. Принципи роботи команди супроводу. Роль керівника закладу у формуванні команди

	педагогічного супроводу дитини	супроводу. Організація роботи команди супроводу
Лекція 9/ 2 години	Особливості консультування батьків дітей з ООП	Концепція сімейного виховання. Види сімей. Методика роботи із родинами дітей з порушеннями психофізичного розвитку

План лекцій для заочної форми навчання

№ лекції / кількість годин	Тема лекції	Ключові питання, які розглядаються
Лекція 1 / 2 години	Теоретичні аспекти психолого-педагогічного консультування дитини з ООП в умовах інклюзивного середовища	Психолого-педагогічний супровід як категорія наукового аналізу. Супровід як актуальна психолого-педагогічна проблема. Моделювання в психології. Розвиток та структура особистості в теоретичних моделях
Лекція 2/ 2 години	Моделювання індивідуальної програми розвитку дитини з ООП	Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР. Адаптація освітніх програм та організація розвиткового середовища. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР. Індивідуальна навчальна програма. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг.

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, підгрупових) занять

4.2.1. План практичних (семінарських, лабораторних, підгрупових) занять для денної форми навчання

№ лекції / кількість годин	Тема практичних	Ключові питання, які розглядаються
Семінарське 1-2 / 4 години	Теоретичні аспекти психолого-педагогічного консультування дитини з ООП в умовах інклюзивного середовища	Психолого-педагогічний супровід як категорія наукового аналізу. Супровід як актуальна психолого-педагогічна проблема. Моделювання в психології. Розвиток та структура особистості в теоретичних моделях
Семінарське 3-4 / 4 години	Статус та принципи діяльності ІРЦ	Система управління діяльністю ІРЦ. Завдання ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти в системі управління діяльністю ІРЦ. Порядок створення ІРЦ. Міжвідомча співпраця ІРЦ та ЗДО. Кадрове забезпечення, документація та оснащення кабінетів ІРЦ. Статус фахівців ІРЦ, їх посадові обов'язки. Етичні вимоги до педагогічних працівників ІРЦ. Документація ІРЦ. Оснащення кабінетів ІРЦ.
Семінарське 5-6 / 4 години	Концептуальна модель	Застосування МКФ-ДП. Масштабування кваліфікаторів для структур організму (МКФ-ДП). Значення МКФ-ДП

	використання МКФ-ДП професійній діяльності педагога.	в для укладання ІПР дитини з ООП.
Семінарське 7-8 / 4 години	Вивчення супровід осіб з ООП інклюзивному освітньому середовищі	та Організація проведення психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини педагогом. Надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг різним категоріям дітей з ООП. Укладання висновку психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з ООП. Оцінка ігрової діяльності, сенсорного, мовленнєвого та фізичного розвитку дитини.
Семінарське 9-10 / 4 години	Моделювання індивідуальної програми розвитку дитини з ООП	Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР. Адаптація освітніх програм та організація розвитку середовища. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР. Індивідуальна навчальна програма. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг.
Семінарське 11-12 / 4 години	Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними та психічними порушеннями у закладах освіти.	Психолого-педагогічне вивчення відхилень в інтелектуальному розвитку дітей молодшого дошкільного віку. Вимоги до добору завдань методики. Інтерпретація особливостей виконання діагностичних завдань дітьми з різним станом інтелектуального розвитку та результатами порівняльного аналізу. Система комплексної корекційно-розвивальної допомоги дітям з особливими потребами в умовах інклюзії. Алгоритм супроводу навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому навчальному закладі
Семінарське 13-14 / 4 години	Психолого-педагогічний супровід дітей з фізичними порушеннями у закладах освіти.	Особливості психологічного супроводу дітей з фізичними порушеннями. Основні напрямки сучасної корекційно-розвивальної роботи. Корекційні програми, які базуються на нейропсихологічному підході. Корекційні програми, орієнтовані на формування базових складових психічного розвитку (довільності психічної активності та просторових уявлень). Система розвивально-корекційної роботи, заснована на рівневому підході до афективної регуляції поведінки та свідомості.
Семінарське 15-16 / 4 години	Команда психолого-педагогічного супроводу дитини	Склад команди супроводу. Принципи роботи команди супроводу. Роль керівника закладу у формуванні команди супроводу. Організація роботи команди супроводу
Семінарське 17-18 / 4 години	Особливості консультування батьків дітей з ООП	Концепція сімейного виховання. Види сімей. Методика роботи із родинами дітей з порушеннями психофізичного розвитку

План практичних (семінарських, лабораторних, підгрупових) занять для заочної форми навчання

№ лекції / кількість	Тема практичних	Ключові питання, які розглядаються
----------------------	-----------------	------------------------------------

годин		
Семінарське 1 / 2 години	Статус та принципи діяльності ІРЦ	Система управління діяльністю ІРЦ. Завдання ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти в системі управління діяльністю ІРЦ. Порядок створення ІРЦ. Міжвідомча співпраця ІРЦ та ЗДО. Кадрове забезпечення, документація та оснащення кабінетів ІРЦ. Статус фахівців ІРЦ, їх посадові обов'язки. Етичні вимоги до педагогічних працівників ІРЦ. Документація ІРЦ. Оснащення кабінетів ІРЦ.
Семінарське 2 / 2 години	Концептуальна модель використання МКФ-ДП професійній діяльності педагога. в	Застосування МКФ-ДП. Масштабування кваліфікаторів для структур організму (МКФ-ДП). Значення МКФ-ДП для укладання ІПР дитини з ООП.
Семінарське 3 / 2 години	Моделювання індивідуальної програми розвитку дитини з ООП	Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР. Адаптація освітніх програм та організація розвитку середовища. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР. Індивідуальна навчальна програма. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг.
Семінарське 4 / 2 години	Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними та психічними порушеннями у закладах освіти.	Психолого-педагогічне вивчення відхилень в інтелектуальному розвитку дітей молодшого дошкільного віку. Вимоги до добору завдань методики. Інтерпретація особливостей виконання діагностичних завдань дітьми з різним станом інтелектуального розвитку та результатами порівняльного аналізу. Система комплексної корекційно-розвивальної допомоги дітям з особливими потребами в умовах інклюзії. Алгоритм супроводу навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому навчальному закладі
Семінарське 5 / 2 години	Психолого-педагогічний супровід дітей з фізичними порушеннями у закладах освіти.	Особливості психологічного супроводу дітей з фізичними порушеннями. Основні напрямки сучасної корекційно-розвивальної роботи. Корекційні програми, які базуються на нейропсихологічному підході. Корекційні програми, орієнтовані на формування базових складових психічного розвитку (довільності психічної активності та просторових уявлень). Система розвивально-корекційної роботи, заснована на рівневому підході до афективної регуляції поведінки та свідомості.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Виконання завдання для самостійної роботи студентів є обов'язковим всіма студентами, проте за узгодженням з викладачем може бути виконана інша робота (тези, статті з дисципліни).

4.3.1. Теми рефератів.

1. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної освіти.

2. Формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами в освітньому середовищі.
3. Психолого-педагогічний супровід здобувачів з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти.
4. Застосування МКФ-ДП.
5. Масштабування кваліфікаторів для структур організму (МКФ-ДП).
6. Значення МКФ-ДП для укладання ІПР дитини з ООП.
7. Система управління діяльністю ІРЦ. Завдання ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти в системі управління діяльністю ІРЦ.
8. Порядок створення ІРЦ.
9. Міжвідомча співпраця ІРЦ та ЗДО.
10. Кадрове забезпечення, документація та оснащення кабінетів ІРЦ.
11. Статус фахівців ІРЦ, їх посадові обов'язки.
12. Етичні вимоги до педагогічних працівників ІРЦ.
13. Документація ІРЦ. Оснащення кабінетів ІРЦ.
14. Організація проведення психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини педагогом.
15. Надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг різним категоріям дітей з ООП.
16. Укладання висновку психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з ООП.
17. Оцінка ігрової діяльності, сенсорного, мовленнєвого та фізичного розвитку дитини.
18. Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура.
19. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР.
20. Адаптація освітніх програм та організація розвиткового середовища.
21. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР.
22. Індивідуальна навчальна програма.
23. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг.
24. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини у ЗДО: склад, завдання.
25. Форми командної підтримки фахівцями ІРЦ, види наставництва.
26. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору.
27. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями слуху.
28. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовлення.
29. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
30. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.
31. Психолого-педагогічний супровід дітей з розладами аутистичного спектру.
32. Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку.
33. Психолого-педагогічний супровід дітей зі складними порушеннями розвитку.
34. Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей (законодавчий аспект).

Вимоги до написання рефератів:

Метою написання реферату служить більш глибоке розуміння теми. Крім того, коли ми працюємо над рефератом, у нас виробляються навички організованості та цілеспрямованості, що корисно не тільки в навчанні.

- Обрану тему можна перефразовувати, звузити, розширити тощо.
- Окрім реферативного опису робота обов'язково(!!!) повинна містити виклад власних думок студента по обраній темі.
- Робота повинна мати логічну структуру (вступ, основну частину, висновки).
- При написанні основної частини, рекомендується відштовхуватися від визначень ключових понять теми. Наприклад, якщо вибрана тема «Виховання і самовиховання

особистості», то ключовими тут будуть поняття «особистість», «виховання», «самовиховання».

- Використання не менше трьох літературних джерел серед яких повинні бути представлені не тільки підручники, але й наукові праці дослідницького характеру (статті, монографії);

- Обов'язкова наявність списку літератури;

- Обов'язкова наявність посилань (у квадратних дужках) на використані літературні джерела.

- У якості літературних джерел допускається використання статей або інших оригінальних наукових матеріалів, узятих з мережі Інтернет. Але не готові реферати, курсові, контрольні, тощо.

- Самостійність роботи – найголовніша обов'язкова вимога. Робота обов'язково проходить перевірку «на плагіат»; готові реферати, «викачані» з популярних студентських сайтів не приймаються.

Вимоги до оформлення письмової тематичної роботи:

- Мова – державна.
- Стиль – науковий.
- Послідовність – логічна.
- Формат сторінок – А4.
- Шрифт та розмір – Times New Roman, 14.
- Міжрядковий інтервал – полуторний.
- Обсяг реферату: 10-20 стор.
- Поля: ліве поле – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.
- Простий план – 3-4 розділи.
- Список джерел – 10-15 найменувань.
- Заголовки розділів пишуться – ВЕЛИКИМИ літерами.
- Заголовки підрозділів пишуться – Маленькими літерами (крім першої).

4.3.2 Укладання словника

З метою кращого розуміння складних питань психологічної теорії та практики, глибшого проникнення в сутність тих чи інших соціально-психологічних проблем, знайти правильний вихід зі складних життєвих ситуацій пропонується укласти словник педагогічних термінів.

Вимоги до його укладання: тип словника – енциклопедично-довідковий (словникова стаття складається з двох частин – назви поняття і його означення (дефініції). Статті у словнику розміщуються в алфавітному порядку. Формат сторінки А4. Шрифт – Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,15. Поля: справа, зліва, зверху, знизу – 20 мм.

4.3.3. Неформальна освіта

Самостійне опрацювання курсів неформальної освіти – онлайн-курси (або окремі модулі курсів) на освітніх платформах **Prometeus, EdEra, Coursera**.

За результатами проходження програм неформальної освіти мають бути надані сертифікати, що засвідчують завершення курсу.

Зміст онлайн-курсу має відповідати змісту академічної дисципліни (або окремих тем).

Враховуватимуться ті онлайн-курси, які здобувач освіти пройшов під час навчання за відповідною освітньою програмою та які завершилися отриманням сертифікату (5 – 15 балів із урахуванням обсягу онлайн-курсу).

Рішення про зарахування кредитів і результатів навчання ухвалює кафедра

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Ноутбук з підключенням до мережі Інтернет та проектор.

4.5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

1) інтерактивний метод, пояснювально-ілюстративний, метод наукового порівняння, метод проектів у формі індивідуальних/групових навчальних проектів, частково-пошуковий метод, дослідницький метод.

2) вирішення творчих практичних завдань.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- 1) доповіді;
- 2) дискусійне обговорення проблемних питань;
- 3) рішення практичних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів на лекції щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі відкритих питань;
- 4) Індивідуальна робота передбачає виконання наукових робіт у вигляді рефератів
- 5) вирішення практичних завдань.

Структура екзаменаційного білету: три теоретичні питання.

Розділ 5. Підсумковий контроль

5.1. Питання для підготовки до іспиту

1. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної освіти.
2. Формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами в освітньому середовищі.
3. Психолого-педагогічний супровід здобувачів з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти.
4. Застосування МКФ-ДП.
5. Масштабування кваліфікаторів для структур організму (МКФ-ДП).
6. Значення МКФ-ДП для укладання ІПР дитини з ООП.
7. Система управління діяльністю ІРЦ. Завдання ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти в системі управління діяльністю ІРЦ.
8. Порядок створення ІРЦ.
9. Міжвідомча співпраця ІРЦ та ЗДО.
10. Кадрове забезпечення, документація та оснащення кабінетів ІРЦ.
11. Статус фахівців ІРЦ, їх посадові обов'язки.
12. Етичні вимоги до педагогічних працівників ІРЦ.
13. Документація ІРЦ. Оснащення кабінетів ІРЦ.
14. Організація проведення психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини педагогом.
15. Надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг різним категоріям дітей з ООП.
16. Укладання висновку психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з ООП.
17. Оцінка ігрової діяльності, сенсорного, мовленнєвого та фізичногорозвитку дитини.
18. Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура.
19. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР.
20. Адаптація освітніх програм та організація розв'язкового середовища.
21. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР.
22. Індивідуальна навчальна програма.
23. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг.
24. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини у ЗДО: склад, завдання.
25. Форми командної підтримки фахівцями ІРЦ, види наставництва.
26. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору.
27. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями слуху.
28. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовлення.
29. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями опорнорухового апарату.

30. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.
31. Психолого-педагогічний супровід дітей з розладами аутистичного спектру.
32. Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку.
33. Психолого-педагогічний супровід дітей зі складними порушеннями розвитку.
34. Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей (законодавчий аспект).

1.2. Зразок «нульового» варіанту іспитового/залікового білету

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили Рівень вищої освіти – другий (магістерський) Навчальна дисципліна – Психолого-педагогічне консультування осіб із ООП та їх родин в умовах ІРЦ, ЗДО, ЗЗСО з інклюзивною формою навчання БІЛЕТ 1. Оцінка ігрової діяльності, сенсорного, мовленнєвого та фізичного розвитку дитини. 2. Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура. 3. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР. <i>Білет затверджено на засіданні кафедри Соціальної роботи, управління і педагогіки Протокол №___ від _____ 2024 року</i> <table style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 60%;">Завідувач кафедри</td> <td style="width: 40%; text-align: right;">Н.В. Савінова</td> </tr> <tr> <td>Екзаменатор</td> <td style="text-align: right;">М.І. Берегова</td> </tr> </table>		Завідувач кафедри	Н.В. Савінова	Екзаменатор	М.І. Берегова
Завідувач кафедри	Н.В. Савінова				
Екзаменатор	М.І. Берегова				

Розділ 6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

6.1. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на іспиті згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

6.1.1. Денна форма навчання

І семестр			
№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1	Опитування та виступи на групових заняттях	18 x 3 = 54	Протягом семестру
2	Підготовка та захист реферату	6	Протягом семестру
3	Іспит	40	
	Всього	100	

6.1.2. Заочна форма навчання

І семестр			
№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1	Опитування та виступи на	9 x 5 = 45	Протягом семестру

	групових заняттях		
2	Написання контрольної роботи у формі тесту (для студентів ЗФН)	15	Останнє лекційне / семінарське заняття
3	Іспит	40	Атестація
	Всього	100	

6.2. Критерії оцінювання

6.2.1. Опитування та виступи на групових заняттях – форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів самостійно опрацьовувати матеріал та викладати його, відповідати на запитання викладача та колег. Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 3 бали. Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 3 бали ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

Оцінка 2 бали ставиться в такому випадку:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках;
- мова спрощена.

Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.2.2. Написання контрольної роботи (тестові завдання).

Критеріями оцінювання виступають: правильна відповідь на одне тестове питання 1 бал (1х30=30).

6.2.3. Підготовка доповіді

Перелік доповідей подано у пункті 4.3.2. Доповідь повинна бути завантажена у систему Moodle до її презентації. Критеріями оцінювання доповіді виступають:

усна презентація доповіді на семінарському занятті. Критерії аналогічні критеріям опитування на групових заняттях (50%);

повнота відповідей на питання поставленні після презентації доповіді (50% оцінки).

6.2.4. Підготовка есе.

Перелік тем есе подано у пункті 4.3.2. Есе необхідно завантажити у систему Moodle. Критеріями оцінювання виступають:

1) повнота розкриття теми роботи (50%, 5 балів);

2) опора на першоджерела відповідно до теми роботи (30%, 3 балів);

3) дотримання вимог до структури роботи та технічного оформлення (20%, 2 бали).

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

1. Інклюзивний ресурсний центр: досвід проекту. Під заг. ред. Софій Н. З., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.
2. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
3. Корпанець Н.М. Моделювання індивідуальної програми розвитку дошкільника з ООП. К., 2018. 56 с.
4. Міжнародні документи зі сфери інклюзивної освіти. Методичні матеріали. Укладач: Софій Н. З. Проект «Інклюзивна освіта: крок за кроком», 2015. 18с.
5. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП: навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
6. Нечепорчук А. Новий освітній простір: безбар'єрність. Інформаційний посібник., Загальна редакція: Седоченко Алевтина. URL: www.dfrt/minregion.gov.ua
7. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник. За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvnenavchannya/posibniki/Inclusive_study_Sep17.pdf
8. Берегова М. І., Савінова Н. В. Деонтологічна компетентність корекційного педагога в умовах інклюзивного навчання. Молодий вчений. Херсон, 2015. № 2 (17). С. 99-101.
9. Берегова М. І., Савінова Н. В. Культура мовлення як складова деонтологічної культури корекційного педагога у системі інклюзивної освіти. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Збірник наукових праць / за ред. В.М. Синьова, О.В. Гаврилова. Вип. V. В 2-х т., том 1. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2015. С. 292-302.
10. Берегова М. І., Савінова Н. В. Підготовка корекційного педагога до роботи в інклюзивному середовищі: інваріантна складова. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: зб. наук. праць за ред. В.В. Засенка, А.А. Колупаєвої. К.: ТОВ «Наша друкарня», 2017. Вип. 13. С. 216-225.
11. Включення і рівність. Моніторинг включення стандартів Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю до «Національної стратегії у сфері прав людини» та інших довгострокових рішень в Україні. Звіт громадських об'єднань людей з інвалідністю. ГС ВГО «Національна Асамблея людей з інвалідністю України», 2020.
12. Волгіна О. М. Соціальний супровід людей з інвалідністю на робочому місці : посібник / О. М. Волгіна, О. Л. Іванова ; ПРООН в Україні, Спільна Програма «Сприяння інтеграційній політиці та послугам для людей з інвалідністю в Україні». – К. : Ваіте, 2018. – 36 с.
13. Воронцова Т. В. Вчимося жити разом: посібник для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (початкова школа) / Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко та ін. – Київ : Видавництво «Алтон», 2016. – 232 с.

14. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Т. Бут; пер. з англ. – К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 190 с.
15. Інклюзивна освіта від А до Я: poradник для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. – К., 2016. – 68 с.
16. Колупаєва А. А. Діти з особливими потребами та організація їх навчання : навч.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, Л. О. Савчук. – К. : Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 273 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).
17. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : монографія / А. А. Колупаєва. – К. : «Самміт-Книга», 2009. – 272 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).

1.2 Допоміжна література

2. Засенко В.В. Рівний доступ до якісної освіти дітей з особливими потребами / Кроки до демократичної освіти:– 2002. – №1. – С. 34.
3. Колупаєва А.А. До проблеми понятійно-термінологічних визначень у сучасній спеціальній педагогіці // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб. Випуск 8. – К., 2006. – С. 105-109.
4. Колупаєва А.А. Програма курсу «Основи інклюзивної освіти» для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (спеціаліста, магістра педагогічного спрямування). – К.: «А.С.К.», 2012. – 31 с.
5. Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні», 2011 / www.education-inclusive.com www.ussf.kiev.ua © Колупаєва А.А., 2011
6. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. Монографія. – К.: САММІТ-книга, 2008.
7. Колупаєва А.А. Савчук Л.О. Діти з особливими потребами та організація їх навчання, – К, 2011.
8. Лупарт, Д., Веббер, Ч. (2002). Шкільна реформа в Канаді: перехід від роздільних систем освіти до інклюзивних шкіл. *Exceptionality Education Canada*, 12 (2), 7-52.

7.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
2. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>
3. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>
4. www.logoped.in.ua
5. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/6711/>
6. <https://vseosvita.ua/course>